

Osoba v právním smyslu

Obecná charakteristika

Literatura a prameny:

- Korten, D.C., Keď korporácie vládnu svetu. Vyd. PARADIGMA.SK, Košice, 2000
- Gray, J., Marné iluze. PARADIGMA.SK, Košice, 2000
- Giddens, A., Důsledky modernity. SLON, Praha 1998
- Hendersonová, H., Za horizontem globalizace. DharmaGaia, Praha, 2001
- Reich, R., Dílo národů. Prostor, 2002

Literatura-pokračování

- Hurdík, J., Osoba a její soukromoprávní postavení v měnícím se světě. MU, Brno 2004
- Hurdík, J., Právnícké osoby a jejich typologie. C.H.Beck, Praha, 2003
- Hurdík, J., Právnícké osoby. Obecná právní charakteristika. MU, Brno, 2000
- Beran, K., Právnícké osoby veřejného práva. Linde Praha, a.s., 2006
- Havlan, P., ..výběr z titulů, zejm. stát jako PO

Pojetí osoby

Osoba – součást jazykových sítí

Dvě základní roviny analýzy:

- mimoprávní
- právní

Rozdílný význam a funkce.

Jejich historický vývoj paralelní v rámci vlastních systémů, vzájemné ovlivňování.

Právo vyjadřuje formálně právní stránku reálných vztahů mezi reálnými lidskými bytostmi a/nebo jimi vytvořenými organizačními útvary, ergo: právo je zjednodušené normativní schéma společenské reality.

Pojmy a jejich nositelé

- Člověk
- Osoba – v mimoprávním smyslu
– v právním smyslu

Otázka: Jde o synonyma ?

Odpověď lze nalézt ve fylogenezi užitých pojmů

Osoba v mimoprávním smyslu

- **Dvě dimenze osoby:**

- individuální
- vztahová

Dva pojmy:

- Osoba (lze ji charakterizovat bez zařazení do systému vztahů)
- Subjekt (charakterizuje místo osoby v systému vztahů)

Osoba v právním smyslu

Je součástí právně významné triády, tvořící prvky právního vztahu:

- osoby (subjekty)
- hodnoty (objekty)
- práva a povinnosti (obsah)

Je souborem právních charakteristik umožňujících působení lidí a jimi utvořených útvarů v systému právně významných společenských vztahů

= právní status

Vývoj charakteristiky pojmu osoba

- Představuje formulování a postupné obohacování relevantních vlastností osoby (obecně i v právním smyslu)
- Základem:
rozum a vůle jako výraz aktivní role člověka ve světě společenských (právních) vztahů
soubor atributů charakterizujících (pasívní)
společenské, resp. právní postavení člověka

Právní status osoby

- pasívní
  - způsobilost k právům a povinnostem
  - základní práva a svobody
- aktivní
  - způsobilost k právním úkonům
  - způsobilost k protiprávním úkonům
  - soubor právních vztahů